

Afer UCIFA: la conjura dels tricornis

Durant aquesta setmana passada els advocats dels principals imputats al cas UCIFA han mantingut intenses reunions per mirar de sortir-se'n. Tot i així, els 23 processats ho tindran ben difícil. Les declaracions fetes al sumari són força esclaridores.

ARXIU / EFE

Direcció General de la Guàrdia Civil a Madrid després d'un atemptat d'ETA. Des d'aquest edifici els membres de la UCIFA planejaven les seves operacions.

La visita al jutjat, el juny de 1991, del guàrdia civil penedit Vicente Domínguez, va caldejar força l'ambient entre els membres de la UCIFA, la unitat d'elit de la Benemèrita en la lluita contra el narcotràfic.

Amb aquesta visita, l'agent Domínguez estava a punt de destapar un dels casos de corrupció més sinistres ocorreguts al si de la Guàrdia Civil: la importació de cocaïna per organitzar el desmantellament de falses organitzacions de narcos i el pagament

amb droga als "col·laboradors" en aquestes operacions de la policia, entre d'altres irregularitats (vegeu EL TEMPS, núm. 658).

La reacció de Domínguez degué posar molt nerviosos els màxims comandaments de la UCIFA aquell juny del 1991. El relat del guàrdia no tan sols podia ensoffrir la seva carrera militar sinó que, a més a més, podia portar-los directament a la presó.

Després de la declaració de Domínguez al jutjat, el seu advocat, Emilio Rodríguez Menéndez, va

demanar l'ingrés en presó incondicional sense fiança de tots els membres de la UCIFA, "fins i tot del telefonista —segons declarà el capità Narciso Núñez, també imputat en el cas— que estava aquell dia de servei".

Els membres de la unitat entengueren ràpidament que calia encomanar-se als bons oficis d'algun lletrat. "Llavors —continua Núñez— feia falta una cobertura d'assistència lletrada, perquè en aquell moment tots són o poden ser imputats". Tinent i comandants,

doncs, van posar la Unitat en mans de l'únic que podia provar de salvar-los: l'advocat Jorge Argote. El mateix lletrat que temps a venir portaria la defensa del cabdill d'Intxaurren, el general Rodríguez Galindo, implicat en la trama verda dels GAL –assassinat de Lasa i Zabala– i també en altres casos de corrupció.

Jorge Argote va reunir-los a tots. Calia trobar una explicació coherent per a tot aquell desgavell que durant anys havia regnat dins de la Unitat. Calia un argument sense fissures que els guàrdies civils implicats haurien de repetir davant de la justícia. Però maquillar la realitat de tot el que havia passat, a fi de sortir-se'n ben parat, no era tan senzill, i tant el comandant Pindado com Argote van haver de pressionar molt els guàrdies.

El 12 de desembre de 1992, el jutge preguntà al guàrdia penedit Doroteo Gómez Porrás, si mai no havia rebut cap pressió per part del seu superior, el comandant José Ramón Pindado, a l'hora de declarar. "Pressió sí, –contestà Gómez Porrás– bé, no directament. Vaig assistir a una reunió en el bufet de l'advocat Argote per dir-nos que Vicente Domínguez s'havia buscat la ruïna, que havia declarat coses que el posarien a la presó i que no seguíssim la seva posició perquè acabaríem tots igual. [...] Tots sabem que si ens haguéssim torçut, les repressàlies haurien arribat."

Argote i Pindado collen. Gómez Porrás tenia molt clar què significava no declarar la versió acordada al despatx d'Argote: "[...] de moment, me n'hauria d'anar de la unitat i el comandant Pindado, tots sabem que és una persona a la qual li agrada molt pressionar, fer coses rares, vull dir que està acostumat a treballar als Serveis Especials [...] és persona de pocs amics".

Al sergent Gonzalo Méndez, un dels imputats amb més responsabilitats en l'afer, també el van collar, sobretot al moment d'entrar a la presó militar d'Alcalá per ordre del jutge Baltasar Garzón. Pregun-

Els membres de la UCIFA, per aconseguir un èxit no dubtaven a "col·locar" droga als mateixos companys. És el cas "Informe Picos".

tat sobre si havia estat pressionat per dir el mateix que el seu comandant, Pindado, el sergent Méndez assegurà que havia rebut bastants visites d'amics i oficials superiors per "aconsellar-li" que no acceptés la responsabilitat dels fets investigats. Fins i tot li van arribar a dir que si feia cas dels seus consells "no tindria problemes posteriors amb la Guàrdia Civil i s'ocuparien de la seva família".

Entre els qui el van visitar a la presó militar d'Alcalá, hi havia –segons Gonzalo Méndez– el co-

mandant Serafín, cunyat de José Ramón Pindado. Fins i tot el mateix Pindado va trucar Méndez en dues ocasions per preguntar-li quina seria la seva actitud, segurament amb la pregona intenció d'evitar que Gonzalo xerrés més del compte. Però Gonzalo, com d'altres implicats peneditos, van veure que si volien salvar mínimament la pell no tenien més remei que col·laborar amb la justícia, tot i la pressió de Pindado i de l'advocat Argote.

També el confident José Luis Recuero del Pino, conegut amb el malnom de "Dalton", va declarar, el 28 de desembre de 1992, que el comandant Pindado i el sergent Gonzalo el van citar diverses vegades en un bar a les proximitats de la Direcció General de la Guàrdia Civil per dir-li amb "insistència i alligonament" que si el detenien "no havia de dir res, que no havia de tenir por, que els ajudarien, que tot ho sabia el jutge i el fiscal, i fins i tot li van indicar que se n'anés fora de Madrid, que no el detindrien i que si ho feien havia de negar-ho absolutament tot perquè no te-

El jutge Baltasar Garzón, durant l'"operació Nècora" l'estiu de 1990. Membres de la UCIFA es van traslladar fins a Galícia per tal de seguir els moviments del jutge.

El confident Ramon de Temple ja ha deixat ben enrere aquesta imatge d'altres temps més feliços. Sol, i rebutjat per la seva pròpia família, haurà d'afrontar el judici del cas UCIFA en qualitat de testimoni protegit.

nien proves". Tot això ocorria en un moment en què Gonzalo encara no havia canviat de bàndol, mantenint-se fidel a Pindado.

El passat confús de Pindado.

No és estrany que José Ramón Pindado impresionés els joves guàrdies de la UCIFA. El comandant havia estat un dels primers de la seva promoció i durant molt temps va destacar al Servei d'Informació de la lluita antiterrorista. És aquí, però, on cal buscar la primera taca al brillant expedient del comandant.

L'any 1987, Pindado havia estat protagonista d'un dels incidents més foscos en els que havia pres part la Guàrdia Civil. De fet, sobre el comandant —i segons un document atribuït al CESID—, requeria la sospita d'haver manipulat les proves que implicaven la Guàrdia Civil en la mort de l'etarra Lucía Urigoitia, a fi que semblés el resultat d'un enfrontament amb la Benemèrita quan es desarticulava el comando Donosti. El 16 de juliol de 1996, el mateix exdirector general de la Guàrdia Civil, Luis Roldán, denunciaria davant del jutge Justo Rodríguez

que Rafael Vera i l'advocat Jorge Argote concixien els fets. El cas

Dos agents de la Unitat van ser enviats per ordre dels seus superiors a vigilar els moviments de Garzón durant l'operació 'Nècora'.

va arxivar-se per falta de proves el 26 d'octubre de 1990 i temps després es va reobrir.

Després de la seva tasca en la lluita contra ETA, Pindado es va integrar en la Unitat Central Operativa (UCO) especialitzada en delictes econòmics, on va participar en l'esclariment del cas Enatcar i en el primer cas de frau milionari de l'IVA. Així doncs, l'any 1990, quan fou adscrit a la UCIFA, tot hom li pronosticava un futur brillant dins de la Benemèrita. Però

l'afer UCIFA va revelar un Pindado ben allunyat del que caldria esperar a la llum del seu currículum.

El cas és que el decorat dissenyat per Argote aviat va començar a esquerdar-se amb les declaracions dels guàrdies peneditos i del confident Ramon de Temple. També aquest cop els guàrdies implicats en l'afer degueren quedar-se impressionats pel comandant: Pindado no solament va negar tota implicació en els fets investigats pel jutge, sinó que va acusar els seus subordinats de ser els únics responsables de l'escàndol. "Manifesta (*Pindado*) que si hi ha hagut alguna irregularitat a la Unitat ha estat responsabilitat dels subordinats i no pel seu consentiment", consta a la declaració feta pel comandant el 17 de desembre del 92. I no tan sols això, Pindado arribaria a dir que "quan ell va arribar a la Unitat, la idea que tenia per treballar-hi era la de formar un organisme de treball utilitzant els procediments d'investigació, anàlisi, etc. que coneixia i havia utilitzat contra el terrorisme", i va afegir que quan es produïren les irregularitats encara "no coneixia els components de la Unitat i estava 'navegant'".

Pindado pretenia fer veure que ignorava els fets, però amb la seva cínica visió del que havia passat aviat es va quedar sol. Els guàrdies ja havien començat a "cantar" de pla i aviat el jutge Baltasar Garzón tindria el cas bastant aclarit.

Baltasar Garzón, espia. Garzón no sols descobria en la instrucció del sumari que hi havia hagut irregularitats en la UCIFA, sinó que també ell havia estat espia per als membres d'aquesta Unitat. Un any abans de descobrir-se els tèrbols mètodes d'aquests guàrdies civils, Garzón estava ficat de ple en la investigació que donaria lloc a l'Operació Nècora, un dels colps de la policia més importants al narcotràfic gallec.

Segons va declarar Vicente Domínguez, mentre es produïa l'"Operació Nècora", a ell i al guàrdia Márquez, se'ls va ordenar de viatjar urgentment fins a

Pontevedra, on havien d'assabentar-se de la situació: "Ens van dir que passaria alguna cosa molt grossa i que volíem [els de la Unitat] estar assabentats puntualment del que passi o hagi de passar". Les ordres venien directament, segons Domínguez, del coronel Ayuso, que llavors comandava la unitat.

"Informe Picos". Les operacions d'importació de cocaïna i el pagament als confidents amb droga, no eren, però, ni de bon tros les úniques irregularitats comeses pels membres de la UCIFA.

José Luis Recuero del Pino, un dels confidents, va declarar que li constava que "pràcticament tots els guàrdies de la unitat consumien cocaïna que extreien de les quantitats que s'intervenien. En concret, he vist fer-ho al sergent Gonzalo i al guàrdia Gómez Porras". Un detall que cal afegir a l'extens historial d'operacions, no gaire clares, dutes a terme pels homes de la UCIFA.

L'"Informe Picos" relata un altre cas fosc d'aquesta Unitat. El 18 de gener de 1988, el tinent coronel Carlos Benítez, llavors cap accidental de la 522a comandància de Navarra va avisar la UCIFA per mitjà de Luis Roldán, que havia sabut que membres de la seva comandància podrien estar dedicant-se al tràfic de drogues tant dins com fora de la caserna. Els principals sospitosos eren els guàrdies Juan José Serón Rueda i Juan García Macías.

Llavors, la UCIFA va decidir investigar sobre el terreny la denúncia del tinent coronel Benítez. Els agents Doroteo Gómez Porras, Vicente Domínguez Serrano, Antonio López Segura, Pedro Nieto García i Manuel Márquez Aguilar, comandats pel caporal Félix Molina Jemes van desplaçar-se fins a Pamplona per ordre del tinent coronel Francisco Quintero.

Durant vuit dies aquest equip de guàrdies civils es van afanyar a trobar proves per demostrar que a la comandància de Pamplona hi havia tràfic de drogues però no obstant això no van obtenir resultats.

Luis Roldán contra la UCIFA

El gener del 93, amb l'escàndol UCIFA en plena ebullició, el director general de la Guàrdia Civil, Luis Roldán Ibáñez, va despenjar-se amb unes declaracions ben peculiars. Roldán es preguntava si era lícit o no, "promou-

re que hi hagi cinc quilos [de cocaïna al carrer] a canvi de retirar-ne 450". A més, per a Roldán els dos únics membres corruptes de la Unitat eren els guàrdies Vicente Domínguez i Doroteo Gómez Porras, justament els imputats que almenys havien tingut la valentia de denunciar els fets tal i com havien ocorregut. Tal vegada per a Luis Roldán, la resta de la Unitat tan sols s'havia "excedit" en les seves funcions. Eren altres temps.

Però no va passar ni un any fins que Roldán canvià d'opinió respecte la UCIFA. A finals de novembre de 1993, assejat per les informacions de l'equip d'investigació de *Diario 16* que revelaven l'increment en 400 milions del seu patrimoni immobiliari, Roldán va atrevir-se a dir que tot era una conspiració tramada per la UCIFA a fi de desprestigiar-lo.

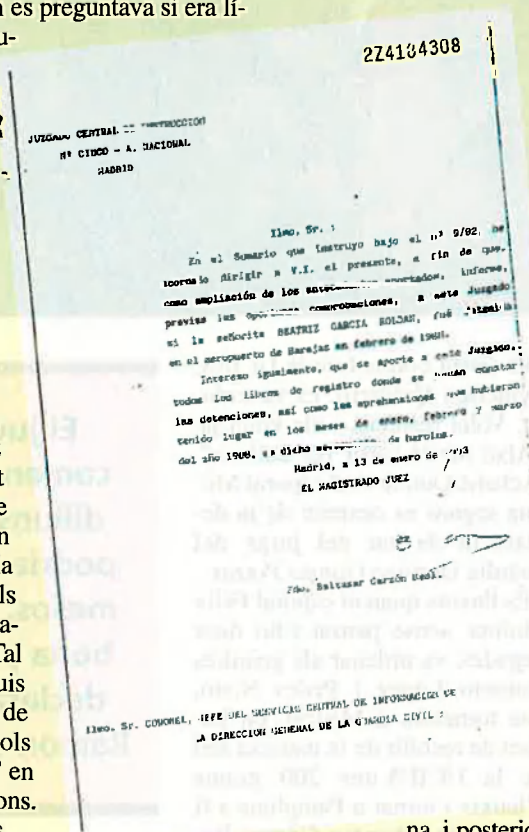
Però Roldán no solament va defensar o acusar els membres de la Unitat d'elit ara processada. També va tenir problemes personals molt greus a causa de les actuacions de la UCIFA, segons va denunciar José Emilio Rodríguez Menéndez, advocat del guàrdia Vicente Domínguez Serrano. Aquest advocat va denunciar davant del jutge Garzón a l'Audiència Na-

cional uns fets que li havien explicat el seu defensat i els seus companys, els guàrdies Doroteo Gómez Porras, Antonio López Segura, Félix Molina Jemes i Nazario Cifuentes.

Cal remuntar-se a 1988 quan membres de la UCIFA van detenir a l'aeroport de Barajas Beatriz García Roldán, neboda -segons l'advocat Rodríguez Menéndez- del director general de la Guàrdia Civil d'aquell moment. A Beatriz García Roldán, se li van confiscar dos quilograms d'heroï-

na, i posteriorment el coronel Arsenio Ayuso -sempre segons el lletrat- va ordenar la seva llibertat i que a l'atestat figurés que s'havia confiscat una maleta amb droga però sense detinguts.

No obstant això, un cop esclata aquest escàndol, la Direcció General de la Guàrdia Civil va donar una versió totalment diferent a la que explicà l'advocat Rodríguez Menéndez. Segons la Direcció General, la detenció d'una noia anomenada Beatriz García Roldán va ser l'any 1987 a l'aeroport del Prat (Barcelona). Aquesta noia va passar a disposició judicial i va ser condemnada a deu anys de pressó. Així mateix, la versió oficial assegurava que la detinguda era cossina i no neboda de Luis Roldán, tal i com afirmava l'advocat Rodríguez Menéndez. **E. I.**

ARXIU / EFE

Luis Roldán.
Era director general de la Guàrdia Civil quan va esclatar el cas UCIFA.

El tinent coronel de la UCIFA, Francisco Quintero, es va enfurir. Volia resultats i els volia ja. "Això ha de sortir per collons", exclamà Quintero al caporal Molina segons es desprèn de la declaració davant del jutge del guàrdia Doroteo Gómez Porrás.

És llavors quan el caporal Félix Molina, sense pensar-s'ho dues vegades, va ordenar als guàrdies Antonio López i Pedro Nieto, que tornessin a Madrid, on havien de recollir de la mateixa seu de la UCIFA uns 200 grams d'haixix i tornar a Pamplona a fi que l'agent Doroteo Gómez Porrás, "col·loqués" la droga als dos sospitosos investigats. Una forma ben expeditiva i estranya d'acabar una feina amb èxit.

"El 31 de gener de 1988, -sempre segons l'ordre processal del cas UCIFA- Doroteo Gómez Porrás, per ordre del caporal Molina Jemes, que oportunament va informar el tinent coronel Quintero [...] va introduir a la guantera del vehicle que utilitzava el guàrdia García Macías, dues paperines d'heroïna (0,5 grams) i 23 grams de haixix".

També al guàrdia Serón Rueda li van col·locar entre les seves pertinences 125 grams d'haixix, però sense que s'hagi pogut saber per quins motius, Serón mai no va ser ni expedientat ni arres-

El judici que comença aquest dilluns 27 i que podria durar dos mesos, depèn en bona part de les declaracions de Ramon de Temple.

tat. El guàrdia, Juan García Macías, en canvi, i malgrat no haver reconegut mai que aquella droga era d'ell, va ser expedientat i arrestat durant un mes i un dia. Un altre cop, per ocultar la il·legalitat comesa, l'atestat de l'operació va ser falsificat.

De nou la UCIFA s'apuntava un èxit. El preu havia estat molt alt: enllardar els seus propis companys del cos. Posteriorment el tinent coronel Francisco Quintero quan estava davant del jutge va perdre la memòria i va declarar que no recordava els detalls d'aquesta operació.

Proves pre-fabricades. Mesos després del "desmantellament"

de la xarxa de traficants de la Comandància de Pamplona, els homes de la UCIFA tornaren a fer de les seves.

El dia 15 de desembre de 1988, la UCIFA, en el transcurs d'una operació, va detectar una compra d'heroïna a un súbdit libanès efectuada per Juan Antonio Carrasco Sanz. Els guàrdies Vicente Domínguez Serrano i Antonio López Segura van perseguir Carrasco, però no aconseguiren atrapar-lo. Carrasco, en la seva fugida, va deixar abandonat el vehicle que conduïa i unes claus amb les quals els dos guàrdies van poder accedir al seu domicili al carrer de Balandros de Madrid.

Domínguez i López, -segons l'ordre- "van entrar a la vivenda sense manament ni autorització de cap classe". Al pis no varen trobar drogues ni cap cosa que pogués incriminar Carrasco en un delictes. Però els guàrdies van continuar la seva obstinada recerca i amb una de les claus abandonades per Carrasco es van dirigir fins un conjunt residencial proper al carrer de Balandros. Aconseguiren d'accedir -de nou sense cap mena d'autorització- a unes golfes on van trobar 140 grams d'heroïna i un revòlver marca Orbea del 38 llarg.

"Per assegurar l'existència d'elements de prova contra Carrasco Sanz -sempre segons l'ordre processal- i poder imputar-li sense dificultats la tinença il·lícita de l'arma i de la substància estupefaent van dur una i altra fins al domicili d'aquell (Carrasco) en el qual novament van entrar sense manament judicial ni autorització de cap classe [...] Un cop a l'interior van introduir el revòlver en un paraigüer que hi havia a l'entrada i la droga al bany". Seguidament, Domínguez i López van passar informe a la unitat perquè se sol·licités manament judicial d'entrada i es-corcoll per al domicili de Juan Antonio Carrasco Sanz.

La UCIFA tornava a traspasar la llei. Cinc mesos després la Guàrdia Civil va detenir Carrasco, que va ser empresonat a conseqüència dels triplicats fets pels agents de la unitat d'elit.

Seria massa llarg enumerar to-

Una llarga llista de processats

La llista dels processats pel cas UCIFA és de 23 persones entre guàrdies civils, confidents i narcotraficants. Les acusacions re-cullen delictes contra la salut pública, falsificació, detenció il·legal, entrada en domicili, i prevaricació. Per aquests delictes el fiscal demana penes de presó major que van dels sis als nou anys, inhabilitació absoluta i multes de fins a 100 milions de pessetes, segons cada cas.

Un dels principals protagonistes del cas UCIFA, el comandant José Ramón Pindado Martínez, haurà d'afrontar una petició fiscal de 24 anys i un dia de presó major, una multa de cent milions una pessetes, i la inhabilitació absoluta per dos delictes, un contra la salut pública i un altre per falsificació. Pel que fa al tinent coronel Francisco Quintero Sanjuan, el fiscal demana nou anys de presó major, una multa per la mateixa quantitat i nou anys d'inhabilitació absoluta per un delictes contra la salut pública.

Per al guàrdia Vicente Domínguez Serrano, l'home que despatà el cas UCIFA, la fiscalia demana un total de catorze anys de

presó major, més de 100 milions de pessetes de multa, 6 mesos de suspensió i nou anys d'inhabilitació absoluta pels delictes de falsificació, entrada en domicili, i contra la salut pública.

José Luis Recuero del Pino, un dels confidents, s'enfronta a 9 anys de presó major i una multa també de cent milions una pessetes, per un delictes contra la salut pública. **E. I.**

Processats cas UCIFA	
	1 - Tinent coronel Francisco Quintero Sanjuan
2	- Comandant José Ramón Pindado Martínez
	- Capità Sebastià Márquez del Valle
4	- Capità Jesús Narciso Núñez Calvo
5	- Sergent Gonzalo Méndez Gutiérrez
6	- Sergent Manuel Jiménez Cervera
7	- Caporal Félix Molina James
8	- Caporal Nazario Cifuentes Poveda
9	- Caporal Vicente Montoya Rodríguez
10	- Guàrdia Doroteo Gómez Porras
11	- Guàrdia Vicente Domínguez Serrano
12	- Guàrdia Antonio López Segura
13	- Guàrdia Pedro Nieto García
14	- Guàrdia Juan Carlos Vega Lastre
15	- Ramón de Temple Llopis, confident
16	- Luis Ezquerecocha del Solar, confident
17	- José Luis Recuero del Pino, àlies Dalton, confident
18	- José Manuel García Gutiérrez, àlies Dalton, confident
19	- Juan Pallol Trigueros
20	- Ricardo Fernández Barbudo
21	- Juan Miguel Rada Fernández
22	- Miguel Cobos Moreno
23	- Juan José Garrote Gago

tes i cadascuna de les operacions en què els membres de la Unitat Central d'Investigació Fiscal Antidroga (UCIFA) van cometre clares irregularitats, el que queda molt clar és que la UCIFA va traïr els principis als quals devia la seva existència.

De Temple o la solitud del confident. El dilluns 27, el jutges García Nicolás, Ángela Murillo i Ricardo de Prada tindran al banc dels acusats els protagonistes d'aquesta història. Entre tots hauran de treure'n l'aigua clara.

El ben cert és que les declaracions del testimoni protegit Ramon de Temple seran fon-

amentals. L'ex-confident (vegeu EL TEMPS, núm. 658, p. 19), que va tornar des de Colòmbia a fi d'explicar la veritat, es troba en algun lloc desconegut custodiat pels serveis especials de la Guàrdia Civil, esperant seure al banc al costat d'altres confidents, narcotraficants i guàrdies civils amb qui abans havia fet "negocis".

Set anys enrere Ramon de Temple va tornar a l'estat espanyol per declarar-se penedit i dir tot el que sabia del desembarcament de cocaïna a la platja de Cubelles (el Garraf) però el guàrdies civils que havien de protegir-lo el van induir a tornar a les seves. Després de tot aquest temps Ramon

de Temple haurà de tornar a comparèixer davant d'un tribunal. Els qui l'havien de dreçar cap a una vida nova no li van donar una altra forma de guanyar-se-la que no fos amb droga.

Els qui coneixen la història d'aquest estrany aventurer asseguren que De Temple es troba sol, ignorat per part de la seva família, en un estat de salut precari i cansat del seu forçat captiveri.

Enrere queden aquells dies de "companyonia" amb els membres de la UCIFA i les seves plàcides estades a les platges de Colòmbia.

Equip d'Investigació